

UZMAN ERBAŞ KANUNU (3269 S.K.)

Astsubaylığa geçirilme¹

Madde 15- (Değişik: 28/5/2003-4861/13 md.)

Uzman erbaşların astsubaylığa geçirilmesi ile ilgili usul, esas ve şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu bentteki şartları sağlayan uzman erbaşlardan, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadarı, astsubay çavuşluğa nasbedilirler.

1) Kendi nam ve hesabına Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit edilecek fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okullarından mezun olmak,

2) Muvazzaf astsubay olmaya istekli olmak,

3) (Değişik: 11/6/2008-5768/5 md.) Başvuru tarihinde 4 üncü hizmet yılını tamamlamış, 8 inci hizmet yılını bitirmemiş olmak,

4) Yönetmelikte öngörülen sınavlarda başarılı olmak,

5) 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda ve bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilen; ceza durumuna, sicil notuna, kişisel ve ahlâkî niteliklere, disiplin durumuna, görevdeki başarısına, sağlık durumuna, meslekî yeterliliğe ve sahip olması gereken diğer niteliklere ilişkin şartları sağlamak,

6) Tâbi tutulacakları temel askerlik eğitiminde başarılı olmak.

b) Bu bentteki şartları sağlayan uzman erbaşlardan; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç

---

¹ Burada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : "En son değişikliklere göre, açıklamalı, notlu, içtihatlı, ek ve örnekli UZMAN ERBAŞ KANUNU VE YÖNETMELİĞİ, 2003" isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraza kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

duyacağı miktar kadarı, astsubay meslek yüksek okullarında verilecek öğrenim ve eğitimi müteakip astsubay çavuşluğa nasbedilirler.

1) Astsubay meslek yüksek okullarının bağlı olduğu kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından onaylanan sivil lise veya dengi okullardan mezun olmak,

2) Uzman erbaş olarak en az bir yıl hizmet etmek,

3) Sözleşme süresi içinde müracaatta bulunmak,

4) Astsubay meslek yüksek okulu giriş sınavına başvuru tarihinde 26 yaşından gün almamış olmak,

5) Astsubay meslek yüksek okulu giriş sınavında başarılı olmak,

6) 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda, 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununda ve bu kanunlara dayanılarak yürürlüğe konulacak yönetmeliklerde belirtilen; ceza durumuna, sicil notuna, kişisel ve ahlâkî niteliklere, disiplin durumuna, görevdeki başarısına, sağlık durumuna, meslekî yeterliliğe ve sahip olması gereken diğer niteliklere ilişkin şartları sağlamak.

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre; astsubay nasbedilecekler, astsubay meslek yüksek okullarındaki öğrenim ve eğitimin süre ve şekilleri bakımından, 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununa tâbi tutulurlar; astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulacakların temel askerlik eğitimi esnasındaki öğrenim ve eğitim süre ve şekilleri, bu konuda yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilir. Uzman erbaşlardan astsubay nasbedileceklerin astsubay meslek yüksek okullarında veya tâbi tutulacakları temel askerlik eğitimi esnasındaki öğrenim ve eğitimlerinde, özlük hakları yönünden uzman erbaşlık statüleri devam eder, evli ve nişanlı olmama durumu ile öğrenime ara vermeme şartı aranmaz. Bunların astsubay meslek yüksek okullarında yatılı olarak öğrenim görmeleri ile ilgili hususlar yönetmelikte düzenlenir. Bunlara okul ve temel askerlik eğitimi süresince 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 143 üncü maddesinde belirtilen öğrenci harçlıkları ödenmez. Bu süre içinde

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçilikleri rütbe, derece ve kademelerine göre emsalleri gibi devam eder.

Astsubay meslek yüksek okullarında veya tâbi tutulacakları temel askerlik eğitiminde başarılı olamayanlar ile kendi isteği ile ayrılanlardan, istekli olan ve uzman erbaş olmak için gerekli olan şartları kaybetmemiş olanlar, bu Kanun hükümlerine göre uzman erbaş olarak hizmete devam ettirililer.

(Değişik dördüncü fıkra: 10/2/2004-5085/9 md.) Bu madde hükümlerine göre uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenler, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tâbi olurlar. Bunların mecburi hizmet süresi, ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren onbeş yıldır. Bu personelin uzman erbaşlıkta geçen hizmet süreleri astsubay rütbe bekleme süresinden sayılmaz.

İLGİLİ HÜKÜM:

Uzman Erbaş Yönt.

Astsubay sınıfına geçirilme

Madde 24 – Uzman erbaşların astsubaylığa geçirilmesiyle ilgili usul ve esaslar ile diğer hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu bentteki şartları sağlayan uzman erbaşlardan kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadarı, astsubay çavuşluğa nasbedilirler.

1) Kendi nam ve hesabına Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit edilecek fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okullarından mezun olmak,

2) Muvazzaf astsubay olmaya istekli olmak ve en az bir yıl hizmeti bulunmak,

3) **(Değişik:RG.-20/3/2009-27175)** Başvuru tarihinde dördüncü hizmet yılını tamamlamış, sekizinci hizmet yılını bitirmemiş olmak,

4) Yapılacak sınavlarda başarılı olmak,

5) Astsubaylık için sınava müracaat tarihinde uzman erbaşlığa alındığı tarihten itibaren en az bir yıl sicil almış ve almış olduğu mevcut sicil notlarının ortalaması, sicil tam notunun yüzde seksen (%80) ve daha yukarısında olmak,

6) Genel kültür, meslekî bilgi, karakter ve ahlâk bakımından astsubaylığa lâyık olduğuna ilişkin olarak, sıralı sicil üstlerince hakkında örneğine (EK-Ç) de yer verilen nitelik belgesi olumlu düzenlenmiş olmak,

7) Dış kaynaktan muvazzaf astsubay olarak temin edilecekler için 8/10/1986 tarihli ve 11092 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde aranan sağlık niteliklerine haiz olmak,

8) Tâbi tutulacakları temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminde başarılı olmak.

b) Aşağıdaki şartları haiz olan uzman erbaşlardan; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadarı, astsubay meslek yüksek okullarında verilecek öğrenim ve eğitimi müteakip astsubay çavuş nasbedilirler.

1) Astsubay meslek yüksek okullarının bağlı olduğu kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından onaylanan sivil lise veya dengi okullardan mezun olmak,

2) Muvazzaf astsubay olmaya istekli olmak,

3) Uzman erbaş olarak en az bir yıl hizmet etmek,

4) Sözleşme süresi içinde müracaatta bulunmak,

5) Astsubay meslek yüksek okulu giriş sınavına başvuru tarihinde 26 yaşından gün almamış olmak,

6) 16/10/2003 tarihli ve 25261 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Astsubay Meslek Yüksek Okulları Yönetmeliği ile usul ve esasları yürürlüğe konulacak yönergede belirlenen astsubay meslek yüksek okuluna girmek için tâbi olacağı sınavda ve gerek görülmesi hâlinde yapılacak mülakat sınavında başarılı olmak,

7) Astsubay meslek yüksek okulu giriş sınavına müracaat tarihinde, uzman erbaşlığa alındığı tarihten itibaren almış olduğu mevcut sicil notlarının ortalaması, sicil tam notunun yüzde seksen (%80) ve daha yukarısında olmak,

8) Genel kültür, meslekî bilgi, karakter ve ahlâk bakımından astsubaylığa lâyık olduğuna ilişkin olarak, sıralı sicil üstlerince hakkında örneğine EK-Ç'de yer verilen nitelik belgesi olumlu düzenlenmiş olmak,

9) Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğine göre askerî öğrenci adaylarında aranan sağlık niteliklerini haiz olmak, c) Uzman erbaş statüsünü sona erdirecek suçlardan gözetim altına alınanlar veya tutuklananlar veya taksirli suçlar hariç olmak üzere haklarında kamu davası açılanlar, bu durumlarının devam süresince astsubaylığa geçirilmek için sınava alınmazlar. Ancak, bunlar hakkında hazırlık soruşturması sonunda "Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı" verilmesi veya yargılama neticesine göre "Beraat" etmeleri hâlinde, diğer şartları da haiz olmak kaydıyla sınava kabul edilirler.

ç) Astsubaylığa geçirilecek uzman erbaşların eğitimi, özlük hakları ve diğer hususlar:

1) Uzman erbaşların astsubay meslek yüksek okullarındaki öğrenim ile eğitim süre ve şekilleri, Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununa göre yürütülür. Kendi nam ve hesabına fakülte ve yüksek okul bitirenlerden astsubay nasbedilecekler, en az üç aylık temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitimine tâbi tutulurlar.

2) Uzman erbaşların astsubay meslek yüksek okullarında ve temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitimi esnasında, özlük hakları yönünden uzman erbaşlık statüleri devam eder. Astsubay meslek yüksek okullarında öğrenim gören uzman erbaşlarda, evli ve nişanlı olmama durumu ile öğrenime ara vermeme şartı aranmaz. Bunların astsubay meslek yüksek okulunda yatılı olarak kalma ve kalmaması ile ilgili usul ve esaslar; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönergeler ile düzenlenir. Bunlara, okul ve temel askerlik eğitimi süresince 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 143 üncü maddesinde belirtilen öğrenci

harçlıkları ödenmez. Bu süre içinde Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçilikleri; rütbe, derece ve kademelerine göre emsalleri gibi devam eder.

3) Çeşitli sebeplerle temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminin ders veya eğitim yapılan toplam gün sayısının üçte birine katılmayanlar, başarısız sayılırlar. Sağlık sebebiyle temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminin ders veya eğitim yapılan gün sayısının üçte birine katılmayanlar, müteakip eğitim döneminde eğitime katılırlar, aynı sebepten başarısız olmaları hâlinde başarısız sayılırlar.

Astsubay meslek yüksek okullarından veya temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminden, başarısızlık nedeniyle veya kendi isteği ile ayrılanlardan istekli olan ve uzman erbaş olmak için gerekli şartları taşıyanlar, uzman erbaş olarak göreve devam ettirilirlir.

d) Astsubay olmaya istekli uzman erbaşların, müracaat esasları ve tâbi tutulacakları sınavlar; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönergelerde belirlenir. Astsubaylığa geçirilecek uzman erbaşların değerlendirilmesi; yapılan yazılı sınavlar sonucu aldıkları notlarına veya puanlarına sicil not ortalamasının yüzde yirmi beş (%25)i, bedenî yeterlilik ve yapılması hâlinde mülakat notunun her birinin yüzde on(%10)u ile örneğine EK-D'de yer verilen mükâfat puanlarının ilâvesi ve örneğine EK-E'de yer verilen ceza puanlarının düşülmesi ile yapılır. Astsubay adayı, uzman erbaşların tâbi tutulacağı tüm sınavlarda 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme notlarının eşit olması hâlinde, adayların sıralamasında sınavlarda alınan notlar, bunun da eşit olması hâlinde hizmet süreleri göz önünde bulundurulur.

Bu madde hükümlerine göre uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenler, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tâbi olurlar. Uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenlerin mecburî hizmet süresi, ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren on beş yıldır. Bu personelin uzman erbaşlıkta geçen hizmet süreleri, astsubay rütbe bekleme süresinden sayılmaz.

AS. YÜK. İDARE MAH. KARARLARI:

3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ile 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununa göre, bu statüde iken astsubaylığa nasbedilenlerin muvazzaf askerlik ve uzman jandarmalıkta geçen süreleri kıdemlerinden sayılarak, nasıplarınında buna göre düzeltilmesi gerekli bulunduğundan, davacı astsubayla aynı tarihte astsubay sınıf okulundan mezun olan ancak sayılan statülerden astsubaylığa geçtiği için kendisine kıdem verilerek nasbı düzeltilen diğer astsubayın davacıya emsal olması düşünülemeyeceğinden, davacıya aynı kidedin verilmesi söz konusu olamaz(AYİM.1.D., 26.9.1995, E. 1995/872, K. 1995/848).

Muvazzaf askerlik hizmetini yapmaktayken istekte bulunup 926 S.K.nun 68. Maddesine göre astsubaylığı geçirilen davacıya, askerlikte geçirdiği süre kadar

kıdem verilmek suretiyle nasbının düzeltilmesi ve bulunulan yeni nasbı itibariyle de kademe ilerlemesinin yaptırılması gerekli bulunduğu; nasıp düzeltilmek suretiyle yapılan terfilerde 30 Ağustos gününün beklenilmesine gerek olmayıp, aksi yönde tesis edilen işlem hukuka aykırılıkla sakatlanmıştır**(AYİM.1.D., 24.10.1995, E. 1995/42, K. 1995/968)**.

Uzman erbaş kaynağından astsubay yetiştirilmek üzere sınıf okuluna kabul edilen davacının okula girmeden önce disiplin mahkemesi kararıyla 25 gün oda hapsi cezasına mahkum edildiğinin anlaşılması nedeniyle, okula giriş için aranan bir koşulu sağlamadığının tesbiti dolayısıyla okuldan çıkarılmasında hukuken aykırılık yoktur.**(AYİM.2.D., 5.1.1997, E.1996/312, K.1997/11)**

Her sene ne miktarda uzman erbaşın astsubaylığa geçirileceğinin tespiti ve temini davalı idarenin takdir alanına girmekte olup, bu konuda bir direktif emri yayınlanmadığı halde davacı uzman erbaşın bireysel başvurusu üzerine astsubaylığa geçirilme isteminin reddedilmesinde hukuka aykırılık görülmemiştir.**(AYİM.2.D., 28.5.1997, E.1997/46, K.1997/470)**

Uzman erbaş statüsünde iken astsubaylığa geçen davacının 499 sayılı KHK.nin yürürlük tarihinden sonra bu statüye girmesi nedeniyle, uzman erbaş olmadan önce tamamladığı yüksek öğrenim dolayısıyla, söz konusu yüksek öğrenim süresinin rütbe bekleme süresinden mahsubuna imkan bulunmamaktadır.**(AYİM.1.D., 4.11.1997, E.1997/507, K.1997/757)**

Uzman erbaş statüsünde iken astsubay statüsüne geçirilmek üzere Piyade Astsubay Sınıf Okulunda öğrenim gördüğü sırada, güvenlik soruşturmasının olumsuz çıkması nedeniyle davacının askeri okuldan çıkarılma ve uzman erbaş sözleşmesinin feshi yolunda tesis edilen işlemler, ağabeyi hakkındaki yargılamasının sübut yönünden beraatla sonuçlanması karşısında, hukuki dayanaktan yoksun kalmakla iptalleri gerekir.**(AYİM.Drl.Krl., 6.11.1997, E.1997/51, K.1997/111)**

Yüksekokulu bitirip astsubaylığa başvuran bir kişi olmayıp, uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçen bir konumunda olan davacının, 926 sayılı Kanun'un 79 uncu maddesi uyarınca eksik rütbe bekleme süresine tabi tutulması mümkün değildir. **(AYİM.1.D., 28.4.1998, E. 1997/953, K. 1998/445)**

Uzman jandarma ya da uzman erbaş kaynağından astsubay statüsüne geçenlerin, bu statüde iken ya da daha önce yapmış oldukları yüksek öğrenimleri nedeniyle astsubay statüsünde eksik rütbe bekleme süresine tabi tutulabilmelerine hukuken imkan olmayıp; kendilerine tanınan yegane husus, bu statüde geçirdikleri sürelerin astsubaylıkta kıdemlerinden sayılmasından ibarettir. (AYİM.1.D., 21.9.1999, E. 1998/797, K. 1999/825)

Davacı uzman erbaşın babasının işlediği Orman Kanununa muhalefet suçunun ilgili Yönergede güvenlik soruşturmasının menfi sayılacağı haller arasında sayılmaması karşısında; salt bu suç esas alınarak Astsubay adaylığına vaki başvurusunun reddine dair işlemde hukuki isabet görülmemiştir.(AYİM.2.D., 21.2.2000, E.1999/555, K.2000/383)

Davacı uzman çavuşun babası ve kardeşinin işlediği karayollarına ait umumi yola tecavüz etmek suçu (MY-114 1A) Yönergesinin 3 üncü Bölüm 1 nci Kısım 9 uncu maddesinde sayılan suçlar arasında yer almadığından davacının Astsubay Sınıf Okulu askeri öğrenciliğine kabul edilmemesi işlemi, sebep konu ve maksat unsurlarıyla hukuka aykırıdır.(AYİM.2.D., 21.3.2001, E.200/558, K.2001/223)